
BELEIDSPLAN

2014 – 2019

Protestantse Gemeente Uden-Veghel

INHOUD	Pagina
Voorwoord	3
Statistische gegevens van de gemeente	4
Samenvatting beleidsadvies 2008 – 2012	5
Beleidsplan 2014 – 2019 primaire beschouwing	6
Mission Statement en intentie van onze kerk	9
BELEIDSADVIES 2014 - 2019	10
Verslag van de voorbereidende werkzaamheden	13
Verslag enquête en significante signalen	14
Verslag ingediende ideeën vanuit de kerkgroepen	16
Voorstel routepad na beleidsadvies	18
Dankwoord medewerking alle betrokkenen	19
Bijlage: lijst van geraadpleegde bronnen	20

“Gelovigen lijken soms op wijnliefhebbers, die geen flessen denken nodig te hebben.”

Jan Hendriks

Voorwoord

Hoe benader je een beleidsplan in een periode, waarin de kerk lijdt onder de toenemende secularisatie en afnemende kerkgang?

Hoe bedenk je een opening in de soms oppervlakkige of zelfs impulsieve maatschappelijke ontwikkelingen, waarin de kerk naar antwoorden moet zoeken?

Hoe kunnen we werken aan een Christelijke gemeenschap vanuit het hart met vertrouwen in elkaar?

Hoe kunnen we werken aan nieuwe vormen van gastvrije kerkgemeenschap zijn en blijvende beleving ervan?

Wanneer wordt een beleidsplan meer dan een document vol goedbedoelde pleidooien en idealen?

Wanneer mag je hopen dat een beleidsplan als een nieuw vertrekpunt wordt gezien?

Deze en veel andere vragen hebben ons als beleidscommissie intensief bezig gehouden.

Toch zijn wij uiteindelijk tot de conclusie gekomen dat we gezamenlijk de kerkelijke bewegingen gaande moeten houden. Dat is geen eenvoudige taak! Je moet er vertrouwen in hebben en er geloof aan hechten.

Daarom bevelen wij dit beleidsplan van harte bij u aan.

Het is onze Christelijke opdracht!

De beleidscommissie

Ds. Dick van de Vaart, predikant

Lies Oosten, voorzitter kerkenraad

Dick Boerefijn, voorzitter kerkgroep eredienst en organist

Sytze Westerhof, organisator lopend vuurdiensten

Peter van den Broek, lid van de Pastorale groep

Veghel/Uden, 19 JUNI 2014.

De Kerkenraad heeft besloten om dit beleidsplan van toepassing te verklaren voor 2019 hoewel de oorspronkelijke periode liep tot 2018. De reden is het vertrek van ds. Dick van der Vaart en het bezinningsproces dat is gestart als startpunt voor het maken van een nieuw beleidsplan en om te bepalen op welke manier het predikantschap wordt ingevuld.

Veghel/Uden, 27 juni 2019

Beleidsplan Protestantse Gemeente – Uden-Veghel 2014 – 2019

Statistische gegevens (indicatief): voor 2019 toestand per 23 juni 2019 met kleine afrondingen

Samenstelling van onze kerkelijke gemeente	Veghel Uden 2008		Veghel Uden 2019	
Aantal leden				
Gezinshoofden	324	622	187	424
Echtgenoten	133	318	71	195
Inwonende kinderen	147	271	34	121
<hr/>				
Totaal	605	1216	292	740
Leeftijdsopbouw				
0-19 jaar	...	207	29	92
20-39 jaar	...	225	51	87
40-64 jaar	...	488	95	217
65-99 jaar	...	296	117	334
Oorspronkelijke kerkelijke gezindte				
Nederlands Hervormd	329	670	129	300
Gereformeerd	186	373	87	215
Rooms-Katholiek	53	94	5	35
Overige	37	79	71	190
<hr/>				
Totaal	605	1216	292	740
Significanties:				
Gemiddeld aantal kerkbezoekers per week (indicatief)	60	300	45	100

De toezegging Actie Kerkbalans

	Veghel	Uden	Totaal
2007	€ 26.273	€ 77.014	€ 103.287
2008	€ 26.104	€ 77.917	€ 104.021
2009	€ 29.665	€ 75.679	€ 105.344
2010	€ 28.472	€ 75.955	€ 104.427
2011	€ 30.015	€ 76.053	€ 106.068
2012	€ 29.516	€ 74.010	€ 103.526
2013	€ 28.901	€ 70.423	€ 99.324
2014	€ 28.046	€ 66.171	€ 94.217
2015	€ 28.095	€ 65.118	€ 93.214
2016	€ 26.541	€ 60.826	€ 87.367
2017	€ 25.417	€ 60.072	€ 85.489
2018	€ 24.297	€ 54.090	€ 78.387
2019	€ 23.901	€ 57.803	€ 81.704

Samenvatting beleidsadvies 2008 – 2012

De kerkenraad en de kerkgroepen is geadviseerd om de kerkelijke organisatie om te vormen. De bestaande structuur met één algemene kerkenraad en twee wijkkerkenraden, twee predikanten en werkgroepen en commissies die plaatselijk (Uden/Veghel) werkten, is omgezet in een structuur met daarin één centrale kerkenraad, de kerkgroepen, één predikant en zoveel mogelijk gezamenlijke commissies. Deze nieuwe structuur werpt thans haar vruchten af in een beter beheersbare samenwerking, die past in de eenwording van de kerkgemeenschappen Uden en Veghel. Velen hebben zich hiervoor ingespannen waardoor er nu binnen de nieuwe organisatie gewerkt wordt.

Ds. Dick van de Vaart

BELEIDSPLAN 2014 - 2019 - primaire beschouwing

Inleiding

Aanvankelijk ging de discussie over het aandachtsveld gastvrijheid. Hoe willen en kunnen we open kerk zijn met ruimte voor iedereen. Bij de inventarisatie in de kerkgroepen kwamen er nieuwe elementen bij, waarbij met name vanuit de kerkgroep Jeugd zorgen werden geuit over de betrokkenheid bij de kerk, vooral nu, in de snel veranderende maatschappij. Alle signalen werden vervolgens in een matrixmodel gezet, maar dat model bleek niet aan te sluiten op de uitkomsten van de enquête, die overigens een zeer lage response opleverde en dus voorzichtig moest worden geïnterpreteerd.

Kerk en Maatschappij

De research in literatuur en publicaties versterkte onze visie dat de kerk haar monologisch karakter moet vervangen door uitwisseling. Maar die uitwisseling moet passen; enerzijds in het Christelijk gedachtegoed en de opdracht daarin als kerkgemeenschap, en anderzijds in de wijze van communiceren, beleven en gemeenschappelijk maken. Vervolgens is daar het motiveren van de gemeenteleden, dat onze aandacht vraagt.

En dat allemaal in een tijdsgewricht waarin individualisme, gebrek aan rust en maatschappelijke verschuivingen zich aandienen. De participatie, als betoogd in de troonrede van 2013, bevat ook een aantal aandachtsvelden voor de kerken. De kerken, ook de onze, zullen dus niet lang meer een gesloten gemeenschap kunnen vormen, maar veel meer nog dan nu open kerk zijn met ruimte en hulpvaardigheid, ondersteuning van wie het moeilijk hebben. De betekenis is dan dat er is geen vrijblijvendheid in het kerklidmaatschap is. Vervolgens is 'consumentisme' van de zondagse boodschap niet meer voldoende. We zijn ons ervan bewust dat er al veel vrijwilligers (ruim 140) binnen de kerk actief zijn. Toch zal het werk in en buiten de kerkelijke gemeenschap toenemen. Dat werk vraagt veel toegewijde en toegeruste mensenhanden in een werkbare organisatievorm, die inspireert, motiveert en activeert.

Dichter bij de bron

Aan het begin van dit document is een zegswijze van Pastor Jan Hendriks geciteerd.

Het huidige Christendom doet soms denken aan mensen die van wijn houden, maar geen fles nodig denken te hebben. Ervaring en beleving zonder vorm leiden tot verdamping. Dat zien we ook in de beleving van het beeld van God als 'Onze Vader' dat plaats maakt voor 'God is iets'.

Daarmee is God weliswaar niet verdwenen, maar vaak wel verduisterd. We mogen daarmee concluderen dat we meer vanuit de Bijbelse bron moeten gaan kijken naar onze Imitatio Christi, de navolging van Christus.

Ook gemeenteleden hebben er in de enquête op aangedrongen; meer aandacht voor Gods boodschap, en meer omzien naar elkaar; al gebeurt er natuurlijk best veel, dat niet iedereen te zien krijgt (Zie ook het enquêteverslag op pagina 14).

Kerkgemeenschap zijn: samen leren en dienen

Uden en Veghel zijn samengevoegd tot 1 PKN-kerkgemeenschap. Toch zijn er nog de verschillen in beleving en acceptatie. In feite is er nog steeds sprake van 2 gemeenschappen, die hun kerk-zijn op eigen wijze invullen. Leren van elkaars verhalen en het accepteren van elkaars ervaringen is niet altijd even gemakkelijk, maar is wel de kern waar het om draait. Na jaren van focus op gastvrijheid, komt

nu een periode van bezinning op taken, beleving en de wijze waarop de boodschap moet worden gedeeld en uitgedragen om aan geloofwaardigheid te winnen en onze kerkelijke gemeenschap in stand te houden.

Leerprocessen, praktische voeding, rijping en gemeenschapszin vragen dus om verdere ontwikkeling.

Hoe gaat onze kerkelijke gemeente Uden-Veghel de toekomst in.

Ook wij zien teruggang in de kerkgang, minder dopelingen en (belijdenis)catechisanten, terwijl de huiskameravonden maar mondjesmaat worden bezocht. Hierdoor kan niet anders geconcludeerd worden dan dat ook onze kerk wordt meegetrokken in het secularisatiegolf, het buiten de kerk zoeken van (schijn)spiritualiteit met daarnaast geestelijk verarmd individualisme in de samenleving. We zien in de samenleving overigens weer wel een toenemende vraag naar o.a. meditatie trainingen en een sterk toegenomen behoefte aan spirituele literatuur.

De toekomst van de kerk wordt door velen als eindig beoordeeld, temeer omdat de jeugd nog nauwelijks interesse toont, althans in de huidige vorm, waarin de kerk zich presenteert. Geloofszaken komen bij de jeugd, die veelal met heel andere zaken bezig is, steeds minder en vooral anders aan de orde. De hele maatschappij lijkt zodanig vluchtig geworden, dat amusement, sport en cultuur het lijken te winnen van overweging, waardering en overdracht van het Christelijk gedachtegoed met ruimte voor samenkomst in Zijn naam. Toch zien we ook duidelijk een behoefte aan verdieping; die mag niet worden onderschat. Het zoeken naar harmonie is een van de belangrijke en aantrekkelijke aspecten van het lidmaatschap van de kerkelijke gemeente. Elkaar bemoedigen en helpen.

De beleidscommissie is van mening dat er vanuit die waarneming een meersporenbeleid voor onze kerk moet worden ontwikkeld. Daarin moet ruimte zijn voor specifieke belevingsmomenten, uitwisseling en overdracht van de Christelijke waarden en normen in opdracht van onze Schepper.

Van traditionele kerkdienst naar gemeenschapszin met uitwisseling

Nu reeds blijkt dat we wat anders tegen de samenkomst als kerkgemeenschap mogen aan kijken. Dit wordt ook door gemeenteleden aangegeven: meer ruimte voor bijzondere (thematische) diensten of lezingen met interactiemogelijkheden, vrije inloopdiensten, waarin gemeenteleden en incidentele bezoekers hun verhalen kwijt kunnen.

Ook is meer openheid van zaken gewenst naar de samenleving en uitnodigend zijn daarop in te haken. Dat zal nog al wat PR-inspanningen gaan eisen en: natuurlijk extra gastvrij zijn. Daarbij hoort ook het stimuleren van onderlinge gesprek- en samenwerkingsverbanden tussen gemeenteleden, waar geestelijke en andere noden kunnen worden behandeld en elkaar tot steun zijn.

Zo komen nieuwe machinaties op gang, die de betrokkenheid van de gemeenteleden kunnen versterken.

Er zijn veel verzwegen noden en behoeften in deze harde kapitalistische tijd, waarin belangen tot wanstaltige verdeling van werk en inkomen leiden. Daarom moeten we ons als kerk kritisch op willen stellen. Dat moet zo laagdrempelig mogelijk gebeuren, ook voor mensen die wellicht al jaren niet meer in de kerk komen, en ook voor de jeugd, die in deze tijd van grote veranderingen vaak meer behoefte aan ijkpunten heeft dan wij vaak veronderstellen. Dat laatste blijkt overigens ook uit externe onderzoeken, zoals dat van Joep de Hart (Dagblad Trouw-28 april 2014). Daaruit blijkt dat er onder jongeren sprake is van een comeback naar basale Bijbelse begrippen en acceptatie van de Bijbel als bron voor ons geloof.

Geen vrijblijvende gemeenschap

De keerzijde daarvan vindt zijn vorm in bepaalde verplichtingen. Niet zozeer vanuit het traditioneel lidmaatschap of historische binding met een kerk, maar veel liever uit motivatie en betrokkenheid (wie kent nog het begrip “werken der dankbaarheid”?)

Daarom is meer vorming en toerusting van gemeenteleden in de breedste zin broodnodig.

Niemand mag straks nog kunnen zeggen: dat kan ik niet, daar ben ik niet voor opgeleid; die gave heb ik niet. Roeping vraagt vorming en onderhoud. Het is onvermijdelijk om daar meer aandacht aan te schenken. Velen zijn geroepen...

De bereidheid om te werken in Gods wijngaard, hier in Veghel en Uden, zal dus moeten toenemen. Daar horen een paar belangrijke vertrekpunten bij:

1.

Onderkennen van de noodzaak van vorming- en toerusting binnen onze kerkelijke samenleving. Inrichten van betere communicatiemogelijkheden met de kerk en haar organen onderling, zodat we van elkaar kunnen leren en met elkaar kunnen beleven.

2.

Het Bijbelwoord, in het bijzonder dat van de evangeliën, moet in ons denken en handelen meer centraal komen te staan.

3.

De gemeenteleden zullen zich opnieuw in apologetiek (verweerkunde) moeten verdiepen om de rol van de kerk in de samenleving te koppelen aan de verrijkende werking van het evangelie.

De motivatie van de betrokken gemeenteleden moet los komen van traditioneel denken over kerkzijn. Eerdere bereidheid via lagere inschakelingsdrempels kan dan het positieve gevolg zijn.

De woorden van Samuel: "spreek Heer, want uw dienaar hoort" zijn thans actueler dan ooit.

Onze nieuwe vertrekpunten zijn niet bedoeld als bekritisering van alles en iedereen die al actief is in onze kerkelijke gemeenschap, maar om een nieuwe actiebereidheid te voeden, om daarmee een ongewenste "stille dood" van de kerk en haar invloed op de samenleving te voorkomen.

Vierende en dienende kerk in ruimere zin

We moeten ook wat af van de wat clichématige zondagse vieringen; met alle respect voor de voorgangers, ambtsdragers en alle andere betrokkenen. Het accent moet veel meer op ontmoeten gaan liggen.

De vieringen zijn in het algemeen monologisch van aard. Mensen ontmoeten elkaar vaak pas bij de koffie na afloop. Andere mensen, die direct na de dienst het gebouw verlaten, missen die ontmoeting sowieso.

Andere ontmoetingen, zoals de huiskameravonden, ontmoeten (te) weinig belangstelling.

De actie kerkbalans levert elk jaar ook een klein beetje in. Ook in 2014 waren er weer minder toezeggingen voor geldelijke steun en ook de hoogte van de bijdrage nam iets af (zie ook statistische gegevens voor deze trend).

Tekenen van teloorgang van de kerk?

Neen, wel een beeld van onze cultuur, individualisme zonder verbondenheid. Betrokkenheid tot de kerkdeur. Zo lijkt het soms.

De vierende kerk spreekt kennelijk veel mensen niet op de juiste manier aan. We kunnen dit ook terugvinden in het veelvuldig zoeken naar spiritualiteit buiten de kerk.

Vieringen moeten raken, overtuigingen moeten weer boven komen, ons algemeen Christelijk geloof moet opnieuw tot leven worden gebracht; door confrontatie, door nieuwe manieren van betrokkenheid, door andersoortige ontmoetingen.

Kennis moet worden verfrist, misschien in de vorm van nieuwe thematische leermodules, ook voor jonge ouders, ongeacht of zij wel of niet bij het doopvont hebben gestaan.

Ten slotte

Er is meer dan ooit noodzaak om de handen ineen te slaan en toonbaar te laten worden wat onze bedoelingen zijn. Daarvoor zal een routepad moeten worden gekozen, dat beheersbaar en werkbaar is, maar dat tegelijkertijd meeslepend is en oproept tot betrokkenheid en solidariteit.

Zie inhoudelijk vervolg bij het inhoudelijk beleidsadvies op pagina 10.

Mission Statement en Intentie

Als PKN-gemeente Uden-Veghel willen we ons geloof zo leven dat alle wel en niet gelovigen ervan opzien dat het leven met Jezus Christus en zijn boodschap meer dan de moeite waard is.

Dat betekent voor ons dat:

- *De omgang met God vieren en oefenen op een inspirerende en begrijpelijke manier voor jong en oud, waarbij het evangelie en het leven van elke dag met elkaar worden verbonden.*
- *Onze onderlinge verbondenheid concreet gestalte geven, open en uitnodigend met respect voor elkaars verscheidenheid van denken en geloven.*
- *Mensen van en aan elkaar laten leren welke plaats het geloof heeft in hun leven.*
- *Mensen de ruimte geven om zich met hun gaven in te zetten voor de gemeente.*
- *Delen met wie lijden, delen met wie vreugde beleven en ons inzetten met een ieder, die dat ook doet, voor vrede, gerechtigheid en een leefbare aarde, zoals God die bedoelt en belooft.*

Deze formulering is een aantal jaren geleden gekozen als leidraad voor ons gemeente van Christus zijn. Inhoudelijk is deze opvatting niet veranderd. Wel zou ze kunnen worden uitgebreid met een aantal toevoegingen:

- Kennis en inzicht delen ten dienste van de geloofsverrijking van de gemeenteleden
- Werken der dankbaarheid initiëren, ook buiten de kerk als daarom gevraagd wordt.
- De kerk veel minder dogmatisch, maar zo praktisch mogelijk laten werken aan haar uitstraling, haar gastvrijheid en haar helpende en verzoenende taak in de samenleving, waardoor meer mensen zich ertoe aangetrokken gaan voelen.
- Verbinding leggen tussen de verschillen in denken en bewegen van de kerk als gemeenschap van mensen, die elkaar en anderen tot voorbeeld willen zijn in navolging van Christus.
- Verbindend vieren wordt belangrijk om de kerkdienst en haar gemeenschap daaraan vreugde te kunnen bieden en het zuivere 'consumentisme' om te zetten in spreiding van verantwoordelijkheid vanuit ons Christelijke gedachtegoed.
- Werken aan de bereidheid van mensen om zich kwetsbaar op te stellen, verdieping te zoeken, en vertrouwen te hebben in de gemeenschap waarvan zij deel uitmaken.
- Duidelijk krijgen waarop ons vertrouwen gebaseerd is om de huidige kerk naar haar toekomst te richten en daarbij haar sterke punten positief in te zetten.
- Ruimte bieden aan inspiratie, verdieping, passie, exegese en beleving vanuit de heilige schrift.
- Leren omgaan met elkaars opvattingen, hoe verschillend ook, daarbij inspelen op de persoonlijke behoeften van gemeenteleden
- Onze Christelijke identiteit als kracht benutten om naar buiten te treden en met elkaar in gesprek te raken, te blijven als levende gemeenschap, waar men bij zal willen horen.
- Werken aan innerlijke rust, gebaseerd op het vertrouwen en de ondervinding van het gemeente-zijn.

INHOUDELIJK BELEIDSADVIES VOOR 2014 – 2019

Na alle voorafgaande beschouwingen wordt u vanuit onderstaande teksten een inhoudelijk beleidsadvies geboden, dat gebaseerd is op de essenties uit enquêtes, visiegesprekken en analyse door onze commissie. De resultaat ervan is als volgt geformuleerd:

1. Een nieuwe manier van prediken, koppelen aan (concrete) opdrachten is noodzakelijk
Onze kerk moet los komen van de vastgeroeste structuur, waarin moderne stromingen niet of nauwelijks zichtbaar zijn. Ook is er behoefte aan andere vormen: jongerendiensten e.d. De boodschap wordt veelal eenzijdig gepresenteerd. Er moet meer aandacht komen voor actuele onderwerpen en ontwikkelingen. De zondagse boodschap gaat mee naar huis en daar blijft het meestal bij.
2. Meer aansturen op vorming en toerusting; kennis en weerbaarheid zijn hard nodig in onze samenleving
3. Reacties mogelijk maken tijdens of na de kerkdienst – delen van vreugde en teleurstellingen
Mensen vinden de kerkdienst te passief.
4. Meer aandacht voor bijzondere vieringen – aandacht vestigen op positieve beleving
Bijzondere vieringen kunnen al bijzonder worden door een stukje interactie; leren van elkaar, elkaar bemoedigen, misschien ook meer meditatie, opvoeren van de betrokkenheid van de jeugd en betrokkenheid van mensen die echt een verhaal kwijt willen. Muziek zou een grotere rol kunnen spelen in de zeggingskracht die de kerk haar gemeenschap mee wil geven.
5. Meer naar buiten treden als kerkgemeenschap door actieve uitstraling en maatschappelijke participatie – de samenleving tonen dat het ons menens is
Maatschappelijke kwesties die op ons pad komen, zoals het gezin, schulden, verslaving en invloed op het onderwijs worden genoemd als aandachtsvelden. Principieel zijn tegen maatschappelijke ontwikkelingen worden ook genoemd (bijv. open winkels op zondag). Wij moeten ook positiever over de kerk als instituut praten en uitdragen dat de kerk nog altijd haar functie niet heeft ingeleverd. Dat vraagt om specifieke Public Relations, ofwel meer en gericht naar buiten treden, anders dan het vermelden van de kerkdiensten in de plaatselijke media. De kerk heeft een boodschap van geestelijke bevrijding; juist in deze tijd. En: iedereen kan eraan mee doen. Dogma's zijn voor theologen, de basisgemeente zijn we zelf. En het is onze uitstraling die helpt om de kerkgemeenschap te laten functioneren.
6. Ruimte voor laagdrempelige uitwisseling van ervaringen in gespreksvormen
Protestantse identiteit is belangrijk, maar er mag best gebruik gemaakt worden van de ervaringen van gemeenteleden, als het gaat om christelijke opvoeding en gedrag; ook buiten de zondag. Inspiratie hoeft niet alleen van de kansel te komen.
7. Veel meer aandacht voor de (non)betrokkenheid van de jeugd – waardebesef bijbrengen en Begrippenkennis (weerbaarheid) en positieve inbreng mogelijk maken
Er wordt geroepen om meer onderzoek naar de jeugd, die of wegblijft of aan de kerk totaal geen boodschap meer lijkt te hebben.

8. Meer aandacht voor het onderwijs, in het bijzonder ten aanzien van de Christelijke ethiek *Opvoeding en kennis van de Bijbelse boodschap blijven kernwaarden, waarmee flexibel kan worden omgegaan via speciale (thema)diensten voor jeugd, ouderen, jonge gezinnen e.d.*
9. Nieuwe mogelijkheden bedenken om motivatie en betrokkenheid op te werken en de inzetbaarheid van onze gemeenschappen te vergroten *Naast de wijze van verkondiging is er ook vraag om eenvoud, verstillings, zonder allerlei gedoe tijdens de kerkdienst. Er moet een spirituele omgeving gecreëerd worden, waarin inzichten zich gemakkelijker laten openen en de betekenissen dieper binnen kunnen komen.*

Samenvattend beleidsadvies

Onze kerkelijke gemeenschap is toe aan een revival. Zoveel is wel duidelijk. Dat kan door ons bestaan kritisch te evalueren en om te vormen tot een open, gastvrije, inspirerende en verbindende gemeenschap waar iedereen graag bij wil horen en er aan wil bijdragen.

Dat brengt ons terug bij het centrale begrip gastvrijheid:

Een gastvrije gemeente is een uitnodigende gemeente. Zij zet niet alleen de deuren van de kerk voor haar gasten open maar zij stelt zichzelf voor hen open. Dat betekent dat wij zonder vooroordelen naar onze gasten leren kijken en ze onvoorwaardelijk leren aanvaarden zoals ze zijn.

Dat is alleen mogelijk wanneer wij onze vooroordelen leren herkennen en onszelf vanuit de liefde God onvoorwaardelijk aannemen. Wanneer wij contact leren maken met de goddelijke bron in onszelf en vandaar uit communiceren; dan zullen we oprecht geïnteresseerd naar de ander luisteren. Dan zullen we niet te snel denken dat we de ander begrijpen maar dòòr vragen totdat de ander zich werkelijk begrepen voelt. Het gaat hierbij om een leerproces. Nuchter en bescheiden maar zonder schaamte of schuld zien we samen onder ogen dat onze innerlijke gastvrijheid een gave is die ons geschenken wordt, maar die we ons nog eigen moeten maken door deze te oefenen. Een gast zal zich welkom voelen wanneer hij/zij hartelijk welkom geheten wordt, wanneer er oprecht naar hem/haar geluisterd wordt en wanneer de gast vertrekt met het gevoel werkelijk gezien te zijn.

De beleidscommissie is van mening dat er voldoende stof tot nadenken, herordenen en implementeren is aangedragen, waarmee onze kerkgemeenschap kan werken aan nieuwe vormen van communicatie met behoud van de Christelijke uitgangspunten.

Gastvrijheid is daarbij het centrale vertrekpunt, waarmee de kerk het vertrouwen in de samenleving moet zien terug te winnen. Gastvrijheid is daarmee een ruim begrip dat ook antwoorden dient te geven als het gaat om maatschappelijke participatie, hulpvaardigheid en natuurlijk ook het uitdragen van Gods goedheid en de reden waarom wij zijn kerk hier in stand willen houden.

De beleidscommissie bepleit daarom een gerichte opvolging door het organiseren van oefening en opvolging van signalen die op ons pad komen. Het is daartoe nodig dat de kerkelijke organisatie wordt heringericht, waarin doelmatigheid en effectiviteit van onze gemeenschap kan toenemen. Wij realiseren ons dat dit geen eenvoudige kwestie is in deze seculiere tijd, maar als de kerk geen betere uitstraling en verbondenheid weet te bewerkstelligen binnen haar opdracht in de navolging van Christus, dan is op termijn de levensvatbaarheid van de kerk in zijn huidige vorm op zijn minst twijfelachtig.

De voorgestelde opvolging vanuit het begrip gastvrijheid heeft ver gaande consequenties. Reden waarom er een professionele PR-groep in het leven moet worden geroepen om de buitenwereld adequaat te informeren, de noodzaak tot kerk-zijn te rechtvaardigen en mensen op te roepen te luisteren naar de belangrijke boodschap, die mag bijdragen aan een leefbare samenleving, een gezond Christelijk-ethisch besef in die samenleving en de bereidheid tot effectief en belangeloos te participeren.

De slagvaardigheid van de kerkelijke organisatie en de werkcellen in de gemeenschap zal in een meer direct opererend organisatiemodel moeten worden ondergebracht. Door meer directheid in de besluitvorming zal het draagvlak van te verwachten activiteiten in de gemeente sneller kunnen rekenen op bereidheid daar aan bij te dragen. Mensen, zeker ook kerkmensen willen resultaten zien. Die resultaten zorgen weer voor motivatie en betrokkenheid. En daar moet ook onze kerk het van hebben.

Hoe het routepad eruit zal kunnen zien, daarvan treft u een indicatie op pagina 18.

de beleidscommissie,
Ds. Dick van de Vaart
Peter van den Broek
Lies Oosten
Sytze Westerhof
Dick Boerefijn

Pay off:

God is liefde, ons antwoord is GASTVRIJHEID!

Verslag van de voorbereidingswerkzaamheden

In mei 2013 is begonnen met het uitzetten van een centrale doelstelling: gastvrije kerk met ruimte voor iedereen. Daarop volgden discussies over gastvrijheid en vonden literatuuronderzoeken plaats. Daarna is bij de kerkgroepen geïnventariseerd wat de status quo, voornemens en hiaten zijn en is er vervolgens een enquête gehouden. Aan de hand van de uitkomsten zijn er voorzichtige conclusies getrokken en is er gekeken naar consistentie en pariteit van de antwoorden en de reacties. In het totaal is de beleidscommissie 9 x bijeen geweest.

Het was een uitermate boeiende wijze van samenwerken en ook al bleken belevingswerelden verschillend, de beleidscommissie heeft tot het laatst toe een kritisch-positieve grondhouding ingenomen. Mede daardoor was het moeilijk om tot een werkbare structuur te komen, maar binnen de beleidscommissie was er gelukkig voldoende pastorale, theologische en marketingkennis aanwezig om die werkstructuur met succes in te vullen. Regelmatig kwamen geloofsbeleving, pastorale inzet en nieuwe ontwikkelingen aan de orde, die voor ons allen een dankbare bron van inspiratie hebben gevormd, waarvan de resultaten inmiddels bekend mogen worden geacht. Het is ons althans duidelijk geworden dat onze kerk, wil zij blijven bestaan, duidelijke keuzes moet gaan maken. Wij denken dat ons werk daartoe een eerste aanzet mag zijn.

Rest ons de kerkenraad te bedanken voor het geschonken vertrouwen en geduld. Veel korter had echter ons beleidsonderzoek niet kunnen zijn. De verantwoordelijkheid om zaken in rust te laten rijpen en te formuleren hebben wij groter geacht dan snel even een stukje proza neer te leggen.

Een bijzonder dankwoord namens de commissie richten wij aan Ds. Dick van de Vaart. Hij heeft steeds veel moeite gedaan om de objectives van onze commissie helder te houden en toonde zich een buitengewoon geduldig en begrijpend voorzitter.

Wij verwachten derhalve nog wel wat vervolgstappen na kennisname, waarbij wij ons uiteraard beschikbaar houden voor verdere toelichting en ondersteuning.

Namens de beleidscommissie,

Dick Boerefijn

Verslag respons n.a.v. enquête Kerk-zijn in Uden en Veghel – 2014

Omvang doelgroep: resp. 355 (Uden) en 159 (Veghel) = 514 gemeenteleden.

Respons: Uden: 21 (6,2 %) Veghel: 7 (4,6%) Totaal: 28 = 5,4%

De respons is zodanig laag, dat uit dit onderzoek kwantitatief geen projectie kan worden gevormd van de werkelijke opvattingen als onderbouwing van het beleid. Omdat de respons grotendeels niet parallel loopt met de clustervraagstelling is er voor gekozen om de verslaggeving anders in te delen.

Ten geleide

In dit verslag is er in eerste instantie naar de importantie en potentie van de antwoorden gekeken. Daarna is er een selectie gemaakt van vooral de kritische opmerkingen en suggesties van de responderende gemeenteleden.

Samenvattend zijn daarna de onderwerpen zoveel mogelijk letterlijk opgenomen en per item verwerkt.

Kerk(dienst):

Verdieping en afwisseling van de liturgie, ook rekening houdend met jongeren

Catechisatie en geloofsbelijdenis in eigentijdse vorm

Meer rust en bezinning tijdens de dienst

Onze dominee is een fijn mens en zeer goede pastor, maar mist visie in zijn preken

Lekenvoorgangers staan dicht bij het heden

Christelijke identiteit en beleving van de Heilige Schrift wordt gemist

Behoeft aan meer spiritualiteit, maar niet overmatig!

Meer muziek/zang, evt. door jongeren en koorzang

“Gastvrijheid” uitstralen voor nieuw ingekomen gemeenteleden

Dualistisch durven denken en respecteren

Jeugddiensten organiseren

Jongeren betrekken bij eredienst: musiceren, liturgie uitdelen, collecteren, bloemetje voor zieken etc.

Verbondenheid met gemeenteleden

Werken aan vertrouwen, geborgenheid en saamhorigheid

Ontmoetingen organiseren, evt. met gastsprekers bv. student theologie

Naar elkaar luisteren, steun en troost geven, bemoedigen...en meer ruimte voor persoonlijke gesprekken en gebed

Rouwbegeleiding handhaven en meer bekendheid geven

Huiskamerontmoetingen handhaven

Seniorenclub handhaven

Zondaglunch óók in Uden!

Jeugd

Projecten van de Tienerkerk stimuleren

Het actuele thema van de kerkgroep Jeugd “halen we de jeugd naar de kerk, of brengen we de kerk naar de jeugd” ondersteunen

Jongeren binnen de kerk een taak geven; hun talenten gebruiken, bv technische ondersteuning, internet, gebruik beamer etc.

Kerkgebouw

meer openstellen voor o.a. concerten (b.v. Vredesweek), lezingen, filmbespreking etc.
Bezinningsavonden, bv: uitleg van de bijbel in eigentijdse terminologie, euthanasie,
homoseksualiteit, echtscheiding, begrafenis c.q. crematie

Algemeen:

Kerk moet midden in de samenleving staan

Studie- en inspiratiemogelijkheden

“Om en om” kerken niet ideaal voor ouderen, vervoerservice beter organiseren

Werk Diaconie meer bekendheid geven, bv in Klankbord

Ouderenzorg en aandacht voor eenzaamheid

S.O.S. telefoon beter organiseren (bekendheid)

Wereldwinkel ondersteunen

Communicatie tussen Kerkenraad en Gemeente is te summier

Moderne communicatiemiddelen meer gebruiken

Namens de beleidscommissie

Peter van den Broek

Verslag ingediende ideeën van de kerkgroepen

Via een vragenlijst zijn woordvoerders van de kerkgroepen gevraagd naar hun beleving en hun zicht op de resultaten en wensen bij hun functioneren. Onderstaand een korte impressie daarvan.

Kerkgroep Vorming en Toerusting (Vergaderfrequentie: 3 x per jaar)

Zij organiseert elk jaar leer- en doe-activiteiten, met als hoofddoel: ontmoeten van elkaar als gemeenteleden. Die activiteiten variëren van bloemschikken en wandelingen tot aan het behandelen van speciale thema's zoals de Doornse catechismus en kloosterweekends.

De trend is derhalve meer aandacht voor doe-activiteiten.

Jammer is dat daar steeds dezelfde mensen aan mee doen. De kerkgroep wil graag meer gemeenteleden, in het bijzonder de jeugd betrekken en zint op het uitwerken van een musical of vergelijkbaar.

Ook moet er meer rekening worden gehouden met nieuw ingekomen gemeenteleden, dat ook zij benaderd worden en ingeschakeld.

Ook wordt gezocht naar meer studiemogelijkheden en inspiratie opdoen.

Er is in het algemeen weinig terugkoppeling van de deelnemers.

De kerkgroep wil ook actief zijn met regionale contacten om van elkaars ervaringen te leren.

Kerkgroep Diaconie (Vergaderfrequentie: 9 x per jaar)

De diaconie staat dicht bij de buitenkerkelijke maatschappij. Daarom is voedselbankhulp is een van de meest tastbare speerpunten, evenals het seniorenuitstapje. In principe werkt deze kerkgroep met een activiteitenkalender en werken zij samen met Vivaan en Brabant Zorg.

Er is volop werk voor de diaconie, zoals het zoeken van criteria voor geldelijke steun van de gemeente, en het uitbouwen van contacten met noodlijdende groepen, zoals bijv. het Platform Minima. Graag zou de diaconie meer gebruik maken van de kennis en ervaring van oudgedienden. Daarnaast wordt er gezocht naar diaconale medewerkers zonder het ambt van diaconie, die voor meerdere activiteiten inzetbaar zijn. Door gebrek aan mankracht komt deze kerkgroep niet gemakkelijk aan nieuwe initiatieven toe. Zij zou graag meer betrokken willen zijn bij het werelddiaconaat, maar dat lukt nog niet.

Kerkgroep Jeugd (Vergaderfrequentie: 2 à 3 x per jaar)

Deze kerkgroep beheert de kernactiviteiten en vormt gepast beleid. De groep vrijwilligers bestaat uit 15 medewerkers. De voorzitter is uiteraard kerkenraadslid. Activiteiten: oppasdienst (komt weinig voor), de kindernevendienst (alleen nog in Uden) waarbij het 40 dagen project en het Adventproject er uit springen, en verder het kerkelijk rooster wordt gevolgd.

Dan is er nog te tienerkerk (Uden), 1 x per 2 weken en zijn er nog wat losse activiteiten.

Het credo op dit moment is: "Halen we de jeugd naar de kerk, of brengen we de kerk naar de jeugd" Dat is gebaseerd op het besef dat we alles moeten doen om met de jeugd in gesprek moeten blijven over het geloof. Er is voortdurende bezinning nodig omdat dit te bereiken. Ook is de kerkgroep jeugd van plan een onderzoek te doen naar de gedragingen van de jeugd en wellicht ook te bekijken welke rol de jeugd in de eredienst kan hebben.

Kerkgroep Eredienst (Vergaderfrequentie: was 4 x per jaar, in 2014 verhoogd naar 6 x per jaar)

Deze kerkgroep kijkt naar de praktische invulling van de eredienst, hoe gaan we met het avondmaal om, hoe introduceren we op de juiste wijze het nieuwe liedboek, hoe gaan we om met facilitaire en belevingsverschillen tussen Uden en Veghel. Verder is er nauwe samenwerking met de organisten zoeken we naar verdieping van de liturgie als samenbindend element in het kerk-zijn. Daarnaast

worden ideeën voor liturgieverbetering getoetst en wordt er binnen de kerkgroep eredienst gekeken naar interactieve en thematische mogelijkheden binnen de zondagse eredienst. Vervolgens kijkt de kerkgroep eredienst naar de materialen, Paaskaarsen, formuleringen van leefregels, antipendia enz.

Kerkgroep Pastoraat (Vergaderfrequentie: 4 – 6 x per jaar)

De kerkgroep Pastoraat heeft als centrale doelstelling omzien naar elkaar. Ze organiseert daartoe de werkzaamheden in samenwerking met de vrouwencontactgroepen Uden en Veghel, alsmede met de kerkrentmeesters, die signalen afgeven over de relatie kerkelijke bijdrage en kerkbezoek.

Ook worden door de contactgroepleden individuele bezoeken afgelegd.

Daarnaast worden ontmoetingen georganiseerd in de vorm van huiskameravonden of –middagen.

Die activiteiten vallen doorgaans rond en na de jaarwisseling. Vaak worden daar videobeelden rond een bepaald thema getoond, waarover aansluitend gediscussieerd kan worden. De kerkgroep Pastoraat is attent op aandacht voor ouderen, signalen in de buurt, wijk of straat en evt. bijzondere kenmerken die zich daar voordoen.

Deze kerkgroep verzet veel voorbereidend werk in zowel organisatie en communicatie, maar bij de uitvoering komt er veel te weinig respons uit de gemeente.

Verder vindt men dat er weer een koffie/ontmoetingsochtend moet komen voor alleenstaanden en ouderen. Er is overigens veel waardering voor de bezoeken en initiatieven die deze kerkgroep doet om het pastoraat in onze gemeente vorm te geven. De uitdaging zit er in om deze activiteiten verder uit te bouwen en daardoor nog meer pastorale aandacht te kunnen geven aan gemeenteleden.

Daartoe wordt ook gezocht naar mogelijkheden om meer betrokkenheid, gemeenschapszin en onderlinge verbondenheid in de kerk van Christus te stimuleren.

Alle kerkgroepen rapporteren aan de kerkenraad en hebben de positie van adviserend en soms ook uitvoerend. Wat algemeen blijkt is dat er meer communicatie zou kunnen zijn tussen kerkenraad en kerkgroepen. Als er wat meer uitwisseling zou kunnen komen, kan dat naar beide kanten een verrijking betekenen.

De kerkenraad

Centrale focus in de afgelopen jaren was de samenvoeging van Veghel en Uden. Organisatorisch is dat goed gelukt, waarbij er wel gewenningsverschijnselen waren vanuit de cultuurverschillen die beide deelgemeenten kenmerkten. Veghel soms iets gemoedelijker, Uden soms wat meer principieel en evengoed omgekeerd in opvattingen. De kerkenraad is nu meer een bestuurlijk lichaam geworden, waardoor de verdieping wat achterblijft. De samenhang en de onderlinge band komt daardoor minder aan de orde. Dat komt ook door het delegeren naar de bovengenoemde kerkgroepen. Om gezamenlijk verantwoordelijkheid te dragen als kerkenraad moet verder gedacht worden dan het bekende ‘op de winkel’ passen. De kerkenraad telt te weinig leden om dat allemaal op korte termijn te verbeteren. Zo is er geen aandacht voor het afstemmen van zaken met omliggende gemeenten, het bespreken van landelijke ontwikkelingen terwijl signalen uit de eigen gemeente (denk aan het om-en-om kerken) steeds meer aandacht vragen.

Ook de financiën werpen hun schaduw vooruit. Er ontstaat steeds tegenwind bij de uitwerking van ingebrachte ideeën. Wat de samenvoeging betreft: het gevoel van één kerk is er nog niet echt.

Toch moeten we daaraan blijven werken. Er moet vertrouwen ontstaan op basis van oprechte betrokkenheid en verantwoordelijkheid. De kerkenraad moet misschien wel wat losser aan de bestuurstafel gaan zitten en wellicht wat meer eensgezind en bewogen gaan werken aan een levende organisatie als kerk van Christus, ook hier, in Uden en in Veghel.

Hopelijk levert dit beleidsadvies daaraan een constructieve bijdrage.

Namens de beleidscommissie
Dick Boerefijn

Voorstel routepad na het beleidsrapport

Het mag duidelijk zijn dat er na kennisname van het beleidsplan een aantal acties in gang gezet moeten gaan worden. Daartoe zal een samenwerkend team aan de gang moeten, met daarin een aantal disciplines, zo professioneel mogelijk toegerust.

Het aantal kerkgroepen kan daardoor wellicht worden beperkt.

Die organisatievorm moet aan de hand van de besluitvorming in de kerkenraad worden uitgewerkt. Het spreekt voor zich dat de kerkenraad mag rekenen op de opgebouwde kennis en de oprechte intenties binnen de beleidscommissie.

Vragen aan de kerkenraad dienaangaande:

1. Waarop is ons vertrouwen gebaseerd?
Durven wij te vertrouwen op het allergrootste goed (de geest van God) wat we in ons hebben en dat ons alle hulp verschaft als we op weg gaan in de nieuwe kerkrichting?
2. Durven wij missionair van de Heilige Geest te zijn en elkaar aan te vullen en te inspireren?
3. Durven wij als kerk nog ondernemend te zijn om het begrip 'gastvrije kerk' verder uit te dragen in de richtingen die de samenleving vraagt en de kerk als instituut verrijkt?

Primair routepad na de discussie:

- Dialoog tussen kerkenraad en de beleidscommissie als vertrekpunt
- Besluitvorming kerkenraad in dialoog met de beleidscommissie
- Presentatie aan de kerkgroepen (workshop) en aan de gemeente (input meenemen)
  - Resultaten uit de enquête
  - Voorstel koersbepaling
  - Meer ruimte voor beleving omzetten in organisatievorm (Ontmoetingen e.d.)
  - Voorbereiden op samenwerking op basis van wederzijds vertrouwen
  - Maatschappelijke impact van het Christelijke kerk-zijn
- Vervolgstappen uitwerken in een werkplan
- Public Relations inrichten (o.m. website en Klankbord- en perspublicaties)
- Praktische inrichting van de organisatie in te vullen werkzaamheden
- Aandacht voor toerusting en weerbaarheid van gemeenteleden (Apologetiek)

Dankwoord

De beleidscommissie bedankt hierbij alle gemeenteleden, commissieleden, ambtsdragers en kerkgroepleden, die betrokken zijn geweest bij informatie verzamelen, uitwisselen, ordenen en coördineren.

Namens de beleidscommissie,
Ds. Dick van de Vaart

BIJLAGE

Geraadpleegde bronnen

- 1. Beleidsplan 2008 – 2012**
- 2. Inventarisatie bij de kerkgroepen Eredienst, Diaconie, Vorming en Toerusting en Jeugd**
- 3. Proefenquête (pilot) via gesprekken met een aantal actieve gemeenteleden**
- 4. Enquête bij Klankbordlezers en geregistreerde gemeenteleden**
- 5. Overige bronnen, die hebben bijgedragen aan onze beeldvorming:**
  - “Verlangen en vertrouwen” – boek over gemeenteopbouw - J. Hendriks
  - Boek “de gemeente als herberg”- J. Hendriks
  - “Apologetiek” – handboek voor de verdediging van het Christelijk geloof door de Britse theoloog Alister Mc Grath
  - “Oefenruimte” – boek over hernieuwd discipelschap - S. Stoppel, docent VU-Amsterdam
  - “Goede wijn” – boek over waarderende gemeenteopbouw – J. Hendriks
  - Analyses van TV-uitzendingen van jonge mensen en hun spirituele beleving in een Klooster-periode
  - Pastorale routebeschrijving “Wat zoeken mensen in een Christelijke geloofsgemeenschap” van Ds. Dingemans
  - Interview “Strijden tegen de perfectie” van de remonstrantse hoogleraar, mevrouw Christa Anbeek in de Trouw-bijlage letter en geest van 30 november 2013
  - Bundel essays “Ongewenste Goden” van Marcel ten Hoove en Theo de Wit
  - Boek “Godsdienst en Samenleving” van Dr. G. Dekker en Dr. H. Stoffels
  - Boek “Religie als ziel van de cultuur” – Henk Vroom
  - Artikel “de kerk loopt leeg” door socioloog Pieter van der Veer